

Uit het historisch archief

KNA-Nieuws, 50 jaar geleden

Na langdurig speurwerk heeft Gerard Ek in het archief van KNA enkele oude clubbladen opgedoken, waaronder het tweede exemplaar van het in 1957 gelanceerde KNA-Nieuws, een schitterend document dat getuigt van de moeilijke tijd die het koor na de oorlog doormaakte. De bestedingsbeperking, de wederopbouw, de zuilenmaatschappij, het verschil in sociale klassen, alles vind je in die oude clubbladen.

Toen ik K.N.A. Nieuws, juli 1957, no.2, in handen kreeg, viel me onmiddellijk de blauwgrijze kleur op, waarin het 9 pagina's tellende blaadje was gedrukt. Het duurde even en toen drong het tot me door: het blaadje was geblauwdrukt! Jongeren zal die term waarschijnlijk weinig zeggen, maar de oudere leden weten zich stellig te herinneren dat de blauwdrukmachine de eerste kopieermachine was, die overigens voornamelijk gebruikt werd voor het kopiëren van technische tekeningen. Conclusie: de eerste clubbladen zijn op de blauwdrukmachine van de baas (wie zou dat zijn geweest? De Meterfabriek?) gekopieerd!

Genoeg over het uiterlijk. Wat stond er in die tijd nu in het clubblad? Helaas weinig over de concerten en het repertoire, wel veel over huishoudelijke zaken. Zo werd er heel hard gespaard voor het 60-jarige jubileum; hiervoor werden een drietal middelen ingezet, t.w. het dubbeltjesfonds dat gevoerd moest worden door de leden, het werven van jubileumdonateurs en het inleveren van Persil-spaarkaarten bij de penningmeester. Vooral dat laatste spreekt tot de verbeelding: zullen de leden thuis extra gewassen hebben om hun spaarkaarten vol te krijgen?

Dat een clubblad bijzonder was, blijkt uit de vermelding dat het bestuur veel positieve reacties had ontvangen van ere-leden, waaronder mr. J.A.H.J. van der Dussen, burgemeester van Dordrecht, en zelfs van de lokale pers. Het bestuur vond dat het clubblad *minstens* iedere maand moest verschijnen; de leden werden opgeroepen 'copie in te sturen: ALLES onverschillig wat is welkom, mits in het belang van de vereniging.' Nu moet je niet denken dat alles maar kon in die tijd. Het blad was nog niet verschenen of er ontstond een heftige discussie over wat er nu wel of niet in mocht staan. Het bestuur wilde strenge censuur, een enkeling volledige vrijheid van het woord. In de praktijk bepaalde het autoritaire bestuur gewoon wat er in kwam.

De plechtstatige stijl van sommige artikelen, passend in de tijd van grote standverschillen en verzuiling, zijn soms vermakelijk. In een artikeltje over 'Het Nederlandse Koorleven' wordt afgegeven op "Prominente koren". De schrijver ergerde zich mateloos aan de grote koren ('Namen hoef ik niet te noemen, zij zijn U allen bekend!'), die hun faam nog steeds baseerden op hun successen van voor de oorlog en zich daar naar gedroegen door het vragen van privileges tijdens concoursen. Het clubblad besluit met een opsomming van Repetitie-wenken. Wat dacht u van:

1. Zorg dat de repetitie op tijd kan beginnen.
2. Praat niet tijdens het repeteeren, daar heeft zowel de dirigent als de zingende partij last van.
3. Ook als U niet zingt, dient U de muziek te volgen, zodat u weet wanneer u moet inzetten.

Sommige dingen blijven gewoon actueel!

Een jaar later ziet het clubblad er wat uiterlijk betreft weer anders uit. Kennelijk had de redactie een stencilmachine te pakken gekregen. Het voorblad is getekend door een creatieve geest, die een duidelijke link ziet tussen KNA en de natuur. De zon breekt door en het KNA-vogeltje zingt het hoogste lied. Heel romantisch!

Het blad opent met de verzuchting: 'Eindelijk weer een nummer!' kennelijk was 1X per maand een beetje te veel van het goede. Het 60-jarig jubileum is net achter de rug en het blad doet hiervan in geur en kleur verslag. Vooral de feestavond wordt bezongen, de leden hadden er zo van genoten, dat zelfs de vrijgevigheid van de penningmeester (een *contradictio in terminus - sic*) werd bejubeld.

Een opmerkelijk artikeltje onder de titel 'Het Nederlandse Koorleven met in het bijzonder de mannenkoren' komt van de hand van ene Peli (?). Hij verwijt de vele mannenkoren dat zij weinig actief zijn, waardoor een trend is ontstaan die niet meer is te keren: minder en kleinere mannenkoren. Hij constateert tegelijkertijd dat dameskoren sterk in opkomst zijn en insinueert daarbij dat de man kennelijk zijn vrije avond niet meer aan de zangkunst mag besteden nu vrouwlief dit doet! Hij roept op het tij te keren door op basis van kwaliteit in het nieuws te komen. Het bezoek aan de repetities is daartoe essentieel.

Dat de neergang in de mannenkoorzang niet tijdelijk was, getuigt een artikeltje in KNA-Nieuws van augustus 1961. Hierin staat vermeld dat er nog 44 mannenkoren met een totaal van 1673 leden bestaan, terwijl er een jaar eerder nog 54 koren waren met in totaal 2173 leden. Het gemiddeld aantal leden per koor is gedaald naar 38. Gek genoeg stijgt in diezelfde periode het ledenaantal bij het bevriende Asaf naar 78, hetgeen ze van harte gegund wordt. Het artikeltje besluit met de oproep om actief nieuwe leden te werven.

Zo zie je maar: een aantal zaken zijn nog steeds actueel. Ook wij kampen met dezelfde problemen en ook wij moeten met z'n allen de schouders eronder zetten om het 'schip drijvende te houden'.

Fred van Os

